

OLSZTYN

TRZY DNI W OLSZTYNIE

Historia i kultura

Kajakiem i konno
przez Olsztyn

Pieszko i rowerem
przez olsztyńskie lasy

Pomnik Mikołaja Kopernika

*Kiedykolwiek zamarzycie o odpoczynku
Nad brzegami jezior;
W cieniu murów gotyckiego zamku i w otoczeniu zieleni
Pomyślcie o Olsztynie – mieście z historią,
Czystą wodą jezior, dobrą kuchnią,
Z ciekawymi imprezami, wygodnymi hotelami.
Przyjedźcie, a zobaczycie że duch Mikołaja Kopernika
Unosi się nad miastem przez cały rok.
A na początek niech to będą Trzy dni w Olsztynie*

Trzy dni w Olsztynie

DZIEŃ PIERWSZY

Historia i kultura Olsztyna

5

DZIEŃ DRUGI

**Rekreacja na wodzie
– kajakiem i konno
przez Olsztyn**

15

DZIEŃ TRZECI

**Pieszo i rowerem przez
olsztyńskie lasy**

25

Miasto Olsztyn, stolica województwa warmińsko-mazurskiego, leży w centralnej części Pojezierza Olsztyńskiego stanowiącego fragment makroregionu Pojezierza Mazurskiego, nad rzekami Łyną i Wadąg. Przez Olsztyn przebiegają drogi nr 16 – główne połączenie wschód–zachód oraz nr 51 i 52 łączące Warszawę z przejściem granicznym Obwodu Kaliningradzkiego w Bezledach. Sąsiaduje z gminami: Dywity od północy, Barczewo i Purda od wschodu, Stawiguda od południa oraz Gietrzwałd i Jonkowo od zachodu. Olsztyn leży na terenie historycznej Warmii.

Pod względem fizjograficznym jest miastem nietypowym w skali kraju. W jego granicach administracyjnych znajduje się 11 jezior i ponad 1800 ha lasów. Wszystkie formy terenów zieleni w mieście stanowią ponad 50% powierzchni miasta. Olsztyn przecina dolina rzeki Łyny.

Najwyżej sytuowane tereny leżą 155 m n.p.m., najniższe – 88 m n.p.m. Różnicowane warunki geologiczne spowodowane są położeniem miasta w paśmie moren czołowych ostatniego zlodowacenia.

Klimat miasta uwarunkowały lokalne elementy środowiska: rzeźba terenu, znaczne powierzchnie lasów oraz liczne jeziora. Jest to typowy klimat pojezierny.

W ciągu roku dominują wiatry południowo-zachodnie i zachodnie, jesienią i zimą wzrasta udział południowych, zaś wiosną i latem północno-zachodnich.

Pomnik św. Jakuba – patrona miasta

CIĘKAWOSTKI

Patronem Olsztyna jest św. Jakub Starszy, opiekun wędrowców. Jego wizerunek, z muszlą w jednej ręce i laską w drugiej, stanowi herb miasta. Również flaga Olsztyna zawiera jeden z atrybutów św. Jakuba – muszlę, która w Europie jest symbolem Szlaku Jakubowego.

NA STRONIE LEWEJ:

Ratusz miejski

Panorama miasta z widokiem na zamek, kamienice Starego Miasta i Katedrę

Historia i kultura Olsztyna

PROGRAM DNIA

Olsztyn to nie tylko uroczoko położone miasto, ale gród mający ponad 650-letnią historię. Ślady jej pozostały do dzisiaj, a duch wielu znakomitości unosi się nad Starym Miastem.

Architektura obronnej Warmii XIV w., niepowtarzalna secesja wieków XIX i XX, interesujące spektakle, koncerty, wystawy – to wszystko sprawia, że ci którzy zdecydowali się tu przyjechać, chętnie wracają.

Spacerując uliczkami Starego Miasta podziwiać można pozostałości murów obronnych, masywną sylwetkę zamku i jego ciekawe zbiory muzealne. Być może na krużgankach zamkowych pojawi się duch minionego czasu, może ktoś stojąc przed oryginalną tablicą astro-nomiczną Mikołaja Kopernika poczuje powiew historii i tęsknotę do gwiazd, którą można częściowo zaspokoić pod kopułą w Olsztyńskim Planetarium.

1. Zwiedzanie:

a) Zabytki Starego Miasta:

- Bazylika Katedralna,
- Zamek Muzeum Warmii i Mazur,
- Stary Ratusz,
- Wysoka Brama;

b) Obiekty kultury:

- Biuro Wystaw Artystycznych,
- Biblioteka Multimedialna – Planeta 11,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne.

2. Wieczór w Teatrze

lub Filharmonii:

- spektakl w Teatrze im. Stefana Jaracza (dla dzieci w Teatrze Lalek),
- koncert w Filharmonii (piątki),
- koncert organowy w Katedrze (niedziele).

3. Kolacja:

- „Karczma Jana” nad tyną,
- Restauracja „Różana”.

NA STRONIE LEWEJ:

Wysoka Brama

Zamek

ZWIEDZANIE

Zabytki Starego Miasta:

- Bazylika Katedralna
- Zamek – Muzeum Warmii i Mazur,
- Stary Ratusz,
- Dom „Gazety Olsztyńskiej”,
- Wysoka Brama.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Bazylika Katedralna
ul. Staszica 12

Dostępna dla zwiedzających
w dni powszednie
od 9.00 do 17.00,
w dni świąteczne
od 15.00 do 17.00.

NA STRONIE PRAWEJ:
Widok na Zamek

Bazylika Katedralna

1. ZWIEDZANIE – Z PRZEWODNIKIEM LUB SAMI WYRUSZAMY ŚLADAMI MINIONYCH WIEKÓW

STARE MIASTO – ZABYTKI

Bazylika Katedralna

Kościół zbudowano w drugiej połowie XIV w. Wieżę kościoła częściowo drewnianą, zastąpiono nową, budowaną przez lata. Utrzymano ją, jak cały kościół w stylu gotyckim. Wykonanie późnogotyckich sklepień i ukończenie wieży przypadło na XVI w. Najważniejszym dziełem jest ołtarz w prawej nawie. Tryptyk po zamknięciu przedstawia scenę Zwiastowania. Organy główne i boczne pochodzą z warsztatu organmistrzowskiego firmy „Terleci” z Królewca. W latach 1898–1900 organistą był tu Feliks Nowowiejski, kompozytor „Roty” i „Legendy Bałtyku”.

Od 1945 r. kościół parafialny św. Jakuba zaczął pełnić funkcję kościoła prokatedralnego. W 1973 r. stał się współkatedrą czyli katedrą biskupią na równi z katedrą fromborską.

W roku 2003 został podniesiony przez Ojca Świętego Jana Pawła II do miana Bazyliki Katedralnej.

Od kilkunastu lat w każdą niedzielę lipca i sierpnia odbywają się tu koncerty organowe.

Zamek – Muzeum Warmii i Mazur

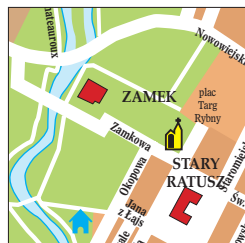
Najstarszą budowlą Olsztyna jest zamek, który powstał w latach 1346–1353. Składał się z jednego skrzydła po północnej stronie czworokąta. Wzmianka o zamku pojawia się w dokumentach w październiku 1353 r. W latach 1516–1519 i 1520–1521 na zamku w Olsztynie mieszkał Mikołaj Kopernik, pełniąc obowiązki administratora dóbr kapituły. Od 1945 r. zamek jest siedzibą Muzeum Warmii i Mazur.

Obecnie w zamku, niezależnie od programowych działań wystawienniczych, prowadzona jest działalność artystyczna. Odbywają się tu m.in.:

- Czwartki z Kopernikiem,
- Koncerty zespołu kameralnego „Pro Musica Antiqua”,
- Spotkania z cyklu „Życiorysy”.

Stary Ratusz, ul. Stare Miasto

Wzniesiony w połowie XIV wieku, składał się tylko z jednego skrzydła w południowo-zachodniej stronie Rynku. Wielokrotnie ulegał

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Muzeum Warmii i Mazur

ul. Zamkowa 2

www.muzeum.olsztyn.pl

tel. 089 527 95 96

Czynne codziennie (oprócz poniedziałków) w sezonie w godz. 9.00–17.00, po sezonie 10.00–16.00.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Wysoka Brama
ul. Staromiejska 1
tel. 089 527 36 75

Wysoka Brama

NA STRONIE PRAWIE:
Olszyńskie Noce Bluesowe
– jeden z koncertów

Stary Ratusz

pożarom – był prawie doszczętnie niszczony i ponownie odbudowywany.

Do 1915 r. Stary Ratusz był siedzibą władz miejskich. Po II wojnie światowej został odbudowany, jednak bez wieży, którą odrestaurowano w 2003 r. Aktualnie ma tu siedzibę Wojewódzka Biblioteka Publiczna wraz z czytelnią.

Wysoka Brama

Podobnie jak kościół i zamek jest akcentem charakterystycznym dla Olsztyna. Stanowi fragment ocalałego pasma murów obronnych. Brama Górna jest jedyną pozostałą z trzech bram strzegących wejścia do miasta, od poł. XIX w. zwaną Wysoką Bramą. W 1858 r. przebudowano ją na więzienie. Obecnie służy celom turystycznym.

W 2003 r., odrestaurowano ją, a w blendzie umieszczono podarowany przez Papieża Jana Pawła II wizerunek Matki Bożej Królowej Pokoju, wykonany techniką szklanej mozaiki w znanej pracowni w Rzymie. Na murze Wysokiej Bramy znajduje się też poświęcona w I rocznicę śmierci Jana Pawła II spiżowa głowa papieża wraz z tablicą informującą o przekazaniu mozaiki.

Dzisiaj Wysoka Brama jest symbolem otwartości miasta na ludzi odwiedzających miasto.

OBIEKTY KULTURY

Biurow Wystaw Artystycznych

BWA znajduje się pod kopułą Planetarium. Salon wystawienniczy BWA to znaczące miejsce na polskiej mapie galerii sztuki. Tu organizowane są ważne w świecie sztuk pięknych wernisaże znanych artystów, wystawy ze zbiorów innych, liczących się w świecie sztuki, galerii.

Biblioteka Multimedialna – Planeta 11

Powstała w kompleksie Planetarium dzięki funduszom europejskim i współpracy z Fundacją Bertelsmana. Jest jedną z sześciu tego typu bibliotek na świecie i drugą w Polsce.

Do końca 2007 r. zasób obejmie 15.000 książek i zasobów tradycyjnych, 50 tytułów czasopism, 15.000 „non-books” (CD, MC, DVD, VHS, gry).

Miejski Ośrodek Kultury

Jest organizatorem interesujących spotkań, wystaw, koncertów oraz imprez zarówno w samym ośrodku dla koneserów, jak i w plenerze Starego Miasta adresowanych do wszystkich. Najważniejszą z nich i najbardziej znaną jest Olsztyńskie Lato Artystyczne czyli trwają-

ZWIEDZANIE

Obiekty kultury:

- Biuro Wystaw Artystycznych, Artystycznych,
- Biblioteka Multimedialna – Planeta 11,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

• Biuro Wystaw Artystycznych

al. Piłsudskiego 38
tel. 089 527 94 66
www.bwa.olsztyn.pl

Czynne codziennie (oprócz poniedziałków)
w godz. 9.00–17.00.

• Biblioteka Multimedialna – Planeta 11

al. Piłsudskiego 38
tel. 089 535 44 88
www.planeta11.pl

Czynne codziennie (oprócz poniedziałków) w godz.
9.00–16.00.

• Dom Gazety Olsztyńskiej

Targ Rybny
tel. 089 534 01 19
www.muzeum.olsztyn.pl

• Miejski Ośrodek Kultury

ul. Rodziewiczówny
tel. 089 527 09 64
www.mok.olsztyn.pl

*Jedna z imprez
organizowanych przez MOK
– Festiwal Folkloru*

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Muzeum Przyrody

ul. Metalowa 5
tel. 089 533 47 80
www.muzeum.olsztyn.pl
Czynne codziennie (oprócz
poniedziałków) w godz.
9.00–16.00.

Muzeum Sportu

ul. Piłsudskiego 69 a
tel. 089 533 59 68
Czynne w poniedziałki, środy,
piątki w godz. 12.00–16.00.

Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne

al. Piłsudskiego 38
www.planetarium.olsztyn.pl
tel. 089 533 49 51

cy od czerwca do września najdłuższy festiwal muzyki i rozrywki uznany przez Polską Organizację Turystyczną za najlepszy Produkt turystyczny 2005. Obejmuje on m.in. Olsztyńskie Noce Bluesowe, Festiwal Folkloru, koncerty szantowe, koncerty organowe czy tzw. trzydniówkę teatralną.

Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne

Otwarcie Planetarium odbyło się w 500. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika – w lutym 1973 r. Podczas projekcji prezentowane jest pod kopułą – na ekranie sferycznym, czyli „sztucznym niebie” – jego gwiazdiste bogactwo i zachodzące tam zjawiska.

Popularne projekcje astronomiczne odbywają się w sezonie (czerwiec–wrzesień) codziennie w godz. 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.30, poza sezonem (październik–maj) o godz. 12.00. W Obserwatorium Astronomicznym (znajdującym się nieopodal planetarium, w dawnej wieży ciśnień) można obserwować niebo przy użyciu teleskopów.

*Teleskop pod kopułą
Obserwatorium
Astronomicznego*

2. WIECZÓR W TEATRZE LUB FILHARMONII

Teatr im. Stefana Jaracza

Dzisiejszy Teatr im. Stefana Jaracza powstał na miejscu dużej willi w stylu włoskim. W 1925 r. nastąpiło otwarcie nowoczesnego wyposażonego budynku. Po II wojnie w listopadzie 1945 r. teatr polski rozpoczął swoją działalność dzięki pomocy aktorów warszawskich. Na deskach teatru występowali Mieczysława Ćwiklińska i Ludwik Solski. Od tej pory działa nieprzerwanie pod dyktando wielu znakomitych osobowości. Od 2004 r. dyrektorem teatru jest Janusz Kijowski. W 2005 r. Teatr im. Stefana Jaracza uzyskał status teatru narodowego.

Znane są organizowane przez Teatr od wielu lat Olsztyńskie Spotkania Teatralne. Codziennie, oprócz poniedziałków, możemy korzystać z bogatego repertuaru teatru. Oprócz Dużej Sceny i Sceny Kameralnej ciekawe spektakle offowe realizuje Scena Margines. Latem dużym zainteresowaniem cieszą się plenerowe spektakle „Na pomostach”.

Teatr Lalek

Najmłodszy i nieco starsi, a nierzadko nawet dorośli znajdą w repertuarze Teatru Lalek interesujące spektakle, nie tylko lalkowe.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Teatr im. Stefana Jaracza

ul. 1 Maja 4

tel. 089 527 59 59

www.teatr.olsztyn.pl

Teatr Lalek

ul. Głowackiego 17

tel. 089 533 66 51

www.teatrlalek.olsztyn.pl

Metalowa rzeźba
J. Walawskiego „Pomnik
małego widza” przed
Teatrem Lalek

Festiwal „Na pomostach”
– jeden ze spektakli

Spektakle Teatru Lalek zawsze zachwycają kolorem i formą

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Filharmonia
im. Feliksa Nowowiejskiego
ul. Kościuszki 39
tel. 089 527 23 02
www.filharmonia.olsztyn.pl

Teatr współpracuje z młodymi miłośnikami teatru organizując Festiwal Teatrów Dziecięcych (maj), stanowiący przegląd teatrów szkolnych. Także wzbogaca swój repertuar zapraszając najlepsze teatry na Olsztyński Tydzień Teatrów Lalkowych ANIMA (listopad) czy organizując Studencki Tydzień Teatralny (marzec).

Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego

Interesujący repertuar, świetni muzycy i orkiestra symfoniczna sprawiają, że muzyczne piątki cieszą się uznaniem melomanów. Latem olsztyńscy filharmonicy często stanowią oprawę muzyczną koncertów w amfiteatrze. Orkiestra towarzyszy znanym solistom, nagrywa płyty, m.in. wspólnie z wybitnym tenorem Morką. Często uczestniczy w koncertach w olsztyńskiej katedrze wspólnie z olsztyńskimi chórami.

Olsztyńskie Koncerty Organowe,

Katedra św. Jakuba, godz. 20.00,

tel. 089 533 01 59

W każdą niedzielę lipca i sierpnia wyjątkową ucztę organową spr-

wia słuchaczom Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków, które już od wielu lat patronuje koncertom organowym. Podczas tych niedziel możemy usłyszeć wielu wybitnych solistów z Polski i z zagranicy.

3. KOLACJA

Po całym dniu spędzonym w kręgu historii i kultury, w otoczeniu zabytków, należy zakończyć wieczór dobrą kolacją w lokalu o przyjemnym, stylizowanym wnętrzu ze smaczną staropolską kuchnią, bardziej lub mniej wysublimowaną. Takich miejsc na Starówce nie brakuje. Oprócz cieszących się dobrą sławą restauracji są świetne kluby, w których do późnych godzin nocnych można słuchać znakomitej muzyki jazzowej lub bawić się w rytm propozycji didżeja. I oby nas nie zastał świt, bo przed nami kolejny wyczerpujący dzień.

A jeżeli traficie Państwo na Szanty to wspólnym zabawom nie będzie końca. Spotkania Szantowe odbywają się nad łyną w każdy czwartek od początku lipca do końca sierpnia.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Gdzie można zjeść:

- „Karczma Jana” nad Łyną
ul. Kołataja 11/12
tel. 089 522 29 46
- wspaniała atmosfera, tradycyjne dania, wymieniony smak.
- Restauracja „Różana”
Targ Rybny 15
tel. 089 523 50 39
czynna 11.00–24.00
- kuchnia staropolska
wykwintna.

NA STRONIE LEWEJ:
*Muzycy orkiestry symfonicznej
w trakcie koncertu*

*Dwa „różne światy”
olsztyńskiej gastronomii: po
lewej: „Karczma Jana”, po
prawej: restauracja „Różana”*

DZIEŃ DRUGI

Rekreacja na wodzie – kajakiem i konno przez Olsztyn

Olsztyn dla turystów aktywnych

Liczne grono miłośników aktywnego spędzania wolnego czasu znajdzie w Olsztynie i okolicy wiele sposobności do wędrowania, jeżdżenia rowerem czy pływania kajakiem. Nocleg w Olsztynie, wieczorem zabawa na jednej z imprez Olsztyńskiego Lata Artystycznego, a od rana do wieczora wędrówki wśród pięknej przyrody. Proponujemy Państwu właśnie taki pomysł letniego wypoczynku. Zanim jednak ruszymy poza Olsztyn, warto zrobić niewielką zaprawę wędrując w mieście. Kilkanaście kilometrów kwadratowych Lasu Miejskiego, 11 jezior, rzeka Łyna zachęcają do rozpoczęcia aktywnego wypoczynku właśnie tu.

PROGRAM DNIA

1. Jeziora:

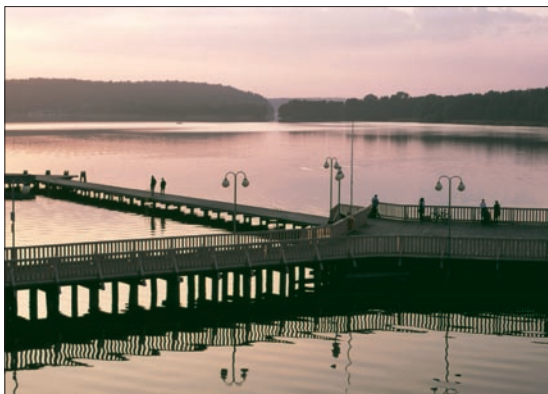
- przystanie, plaże, restauracje,
- atrakcje:
 - rejs statkiem,
 - możliwość skorzystania z motorówki, żagłówki, kajaków.

2. Rzeki Łyna, Wadąg:

- atrakcje:
 - spływ Łyną,
 - oferta jazdy konnej.

3. Wieczór – biesiada:

- Stajnia Janczary – ognisko, taniec i wspólne śpiewanie,
- Strusiolandia (specjały ze strusia).

NA STRONIE LEWEJ:

Żagłówki nad jeziorem Ukiel. Mając tyle jezior wokół Olsztyna nie ma się co dziwić, że żeglarsstwo jest popularną formą rekreacji

Molo plaży miejskiej

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Nad jeziorem znajdują się:

hotel Orbis „Nowotel”
ul. Sielska 4a
tel. 089 522 05 00

Pola campingowe:

Słoneczna Polana
ul. Lotnicza 1a
tel. 089 527 12 03

przy Tawernie „Pirat”
ul. Bałtycka 95
tel. 089 523 90 85

camping „Ukiel”

ul. Poranna
tel. 089 523 82 45

camping nr 173 Dywity
tel. 089 512 06 46

Pensjonaty:

„U Sąsiada”
ul. Dębowa 6
tel. 089 527 68 91

„Krys-Tad”
Gutkowo, ul. Żurawia
tel. 089 523 85 21

Noclegi u Anny
ul. Bałtycka 58
tel. 089 523 84 99

Tawerna Pirat
ul. Bałtycka 95
tel. 089 523 90 85

Gospodarstwo
Agroturystyczne „Paradise”
ul. Głogowa 2
tel. 089 523 91 23

1. OLSZTYŃSKIE JEZIORA

W granicach miasta znajduje się 11 jezior: Ukiel, Długie, Kortowskie, Sukiel, Redykajny, Żbik (Tyrsko), Skanda, Podkówka, Track, Starodworskie, Czarne.

Każde z nich jest magnesem przyciągającym amatorów kąpeli, wędkowania czy sportów wodnych, jednak te najbardziej znane i dostępne to trzy największe: Jezioro Ukiel, Kortowskie i Długie.

Jezioro Ukiel (Krzywe)

Powierzchnia – 412 ha; głębokość – 43 m; II klasa czystości; dno miękkie, muliste; dobra dostępność; brzegi płaskie, miejscami strome i wysokie, w pd. części lesiste.

• **Kąpieliska:**

- plaża miejska – wstęp bezpłatny (strzeżona, duży pomost, zjeżdżalnia, boiska do siatkówki plażowej),
- plaża niestrzeżona za hotelem „Novotel”,
- wiele plaż dzikich;

• **wypożyczalnie:**

- żaglówki, kajaki, łódki, rowery wodne (plaża miejska).

Jezioro Ukiel stwarza doskonałe warunki do uprawiania sportów wodnych jak: żeglarstwo, nurkowanie, kajakarstwo, wypadu motorówką, skuterami wodnymi, a także umożliwia oddanie się swoim

Plaża miejska

Jedna z licznych przystani nad jeziorem Ukiel (Krzywym) – Juvenia

pasjom, jakim jest wędkarstwo (szczupak, leszcz, węgorz, sieja, płoć, okoń), czy piesze i rowerowe wędrowki wokół jeziora.

Jezioro Kortowskie

Powierzchnia 89,7 ha; głębokość 7,2 m; III klasa czystości; dno piaszczysto-muliste, zarosnięte; dostępność dobra od strony południowej, od północnej słaba; brzegi niskie, miejscami wysokie i strome. Zbiornik ma dł. 1,6 km i szer. 0,7 km. Spory obszar jest podmokły, jezioro przepływowe. Do zbiornika wpada: Potok Leśny i Potok Starodworski. Istnieje połączenie rzeczką Kortówką z jez. Ukiel i Łyną.

Nad jeziorem położone jest miasteczko akademickie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

- Kąpieliska:
 - na terenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego – bez ratownika (w południowej części jeziora),
 - wojskowe (zamknięte dla cywili),
 - wiele plaż dzikich;
- wypożyczalnia: Przystań Kortowska Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (ul. Heweliusza 28, tel. 089 523 42 11).

Doskonale warunki do uprawiania żeglarstwa, wędkarstwa (leszcz, płoć, szczupak, okoń), spacerów po okolicznym lesie. Wiele przyjemności i radości sprawia jazda na rowerze po ścieżkach wokół jeziora.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Przystanie:

KKS Warmia, ul. Żeglarska
tel. 089 527 64 25

Yacht Club Akwen
ul. Jeziorna 6
tel. 089 527 64 25

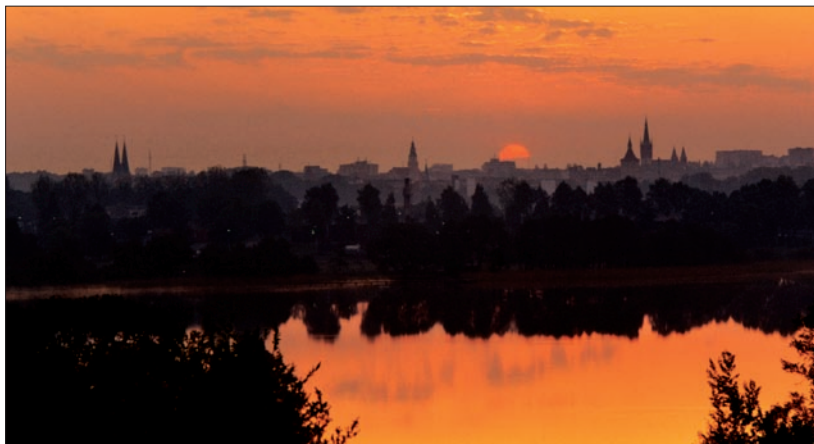
Juvenia
Słoneczna Polna
tel. 089 527 12 03

Harcerski Ośrodek Wodny
„Bryza”, ul. Jodłowa 9b
tel. 089 527 00 30

Olsztyński Klub Kajakowy
ul. Jodłowa 9b
tel. 089 527 01 42

Plaża miejska, ul. Jeziorna 8

Rejsy po jeziorze statkiem
„Cyranika” od 15 V do 15 IX,
tel. 089 535 37 22,
603 855 447.

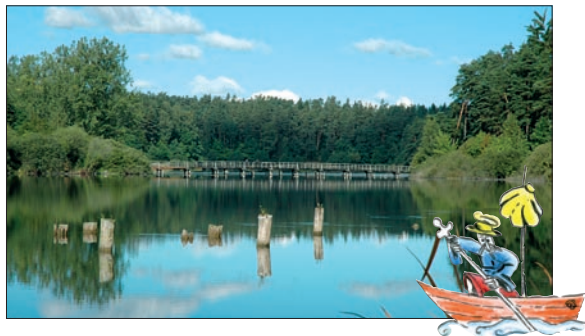
Jezioro Kortowskie o świcie – ten piękny widok rozciągający się z Kortowa na Olsztyn to wyjątkowy dar natury

Jezioro Długie

Powierzchnia 27 ha, głębokość 17,2 m, II klasa czystości, dno muliste, dostępność bardzo dobra, brzegi zalesione, wokół jeziora przebiegają ciągi spacerowe. Brzegi jeziora w przewężeniu w jego środkowej części łączy malowniczy mostek.

Przez 10 lat jezioro było rekultywowane – napowietrzane (rekultywację prowadził olsztyński UWM), dzięki czemu przywrócono w jeziorze faunę i florę.

Wokół jeziora nie ma plaż i przystani, natomiast są doskonałe warunki do wędkowania, spacerów i wycieczek rowerowych.

Spacer wokół Jeziora Długiego to świetna propozycja na długi spacer – można go skrócić korzystając z drewnianego mostu łączącego brzegi w jego przewężeniu

2. RZEKI

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej Olsztyna o dużym znaczeniu społecznym i gospodarczym. Sieć hydrologiczną miasta tworzą głównie rzeki Łyna, Wadąg i Kortówka.

Rzeka Łyna

Łyna jest rzeką II rzędu, lewobrzeżnym dopływem Pregoty. Długość Łyny wynosi 263,7 km, w tym na terenie Polski – 190 km.

Zlewnia Łyny w granicach kraju zajmuje obszar 5700 km². Łyna w granicach miasta posiada jeden lewobrzeżny dopływ, którym jest rzeka Kortówka i jeden prawobrzeżny dopływ – rzekę Wadąg.

Łyna wypływa w okolicy miejscowości Łyna, na wys. 160 m n.p.m. (Pojezierze Olsztyńskie). Obszar źródłiskowy rzeki objęty jest ochroną rezerwatową z uwagi na źródła wysiękowe i erozję wsteczną. Rzeka stanowi wyraźną oś hydrograficzną miasta, dzieląc je na część wschodnią i zachodnią.

Przepływając przez miasto zmienia swój charakter, co pozwala wyróżnić w jej biegu trzy odcinki:

Młodzież z Akademickiego Klubu Płetwonurków „Skorpena” penetruje wody Łyny

Łagodna Łyna w parku zamkowym

PRAKTYCZNE INFORMACJE**Organizatorzy spływów Łyną:**

- Szarpie Travel
tel. 089 527 47 67
- Stajnia Janczary
tel. 089 514 82 22

- południowy – ciągnący się ok. 4 km od południowej granicy miasta – dolina rzeki zwęża się tu do ok. 400–600 m, dno rzeki jest podmokłe, pocięte licznymi rowami melioracyjnymi. Na tym odcinku rzeka przyjmuje z lewej strony dopływ Kortówkę;
- środkowy – znaczna część zlewni tego biegu rzeki zajmuje zabudowa Olsztyna, dolina tu zwęża się, brzegi rzeki są umocnione; występują liczne obiekty zabudowy hydrotechnicznej (mosty i jeden stopień wodny);
- północny – ciągnący się od zabudowy miejskiej Olsztyna do ujścia rzeki Wadąg; rzeka płynie tu głęboko wciętą, krętą doliną przez tereny leśne.

Spływ Łyną

Łyna jest atrakcyjną rzeką od południowych do północnych granic miasta. Praktycznie w centrum miasta można płynąć przez miejsca, które są charakterystyczne dla nieurbanizowanego krajobrazu. Zorganizowane spływy kajakowe odbywają się na odcinku przełomu Łyny w Lesie Miejskim. Zaczynają się poniżej stopnia wod-

*Początek spływu
kajakowego Łyną*

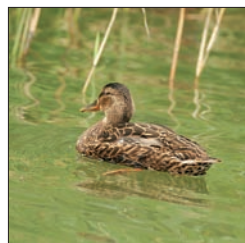
nego koło zamku Kapituły Warmińskiej, w miejscu, gdzie kiedyś stał młyn. Szlak tego spływu zaczyna się w sercu miasta i wiedzie w otoczeniu Lasu Miejskiego przełomem rzeki do rozlewiska przy elektrowni wodnej.

Trasa spływu jest łatwa i nieuciążliwa. Krajobrazy mijane po drodze wydają się niemal dzikie, bieg rzeki jest zbliżony do naturalnego. Trudno uwierzyć, że obok toczy się życie wielkiego miasta.

Spływ kończy się na jeziorze zaporowym, powstałym po wybudowaniu w 1907 r. tamy i elektrowni wodnej na Łynie. Turyści mogą wrócić do miasta znakowanym szlakiem pieszym, bądź komunikacją miejską. Jednak przejazd zwykle zapewniają organizatorzy spływów.

Zmaganie z rzeką trwa około 1,5 godz., a wraz z piknikiem i powrotem do centrum to 3 godz. bardzo atrakcyjnego relaksu.

Spływ Łyną kończył się jednak zbyt szybko. Dlatego zrodziła się potrzeba przedłużenia przygody w Olsztynie: turysta zmienia środek transportu, przesiada się na konia – wierzchem, lub zaprzężonego do warmińskiego wozu.

Spływ kajakowy to nie tylko radość ze wspólnego wiosłowania, ale również możliwość bliskiego spotkania z naturą

Koniec trasy spływu przed elektrownią wodną (rozlewisko przy połączeniu rzeki Łyny i rzeki Wadąg)

Trasa o długości 11 km wiedzie wzdłuż rzeki i jeziora Wadąg do Stajni Janczary, gdzie na wszystkich czeka biesiada mazurska, wspaniała kuchnia i świetna zabawa do białego rana.

Rzeka Wadąg

Wadąg jest rzeką III rzędu, prawobrzeżnym dopływem rzeki Łyny, o długości 68 km. Zlewnia zajmuje powierzchnię 1194,6 km².

Górny jej bieg nosi nazwę Kanał Dymarski i Dymier. Odcinek od jeziora Dadaj do jeziora Pisz nazywa się Dadaj, od jeziora Pisz do jeziora Wadąg – Pisa, a poniżej jeziora Wadąg – Wadąg (odcinek o długości 8,8 km).

Na początku XIV w. pobudowano młyn wodny, obecnie mieści się tu Mała Elektrownia Wodna (MEW) „Wadąg”. W kwietniu 2002 r. w odległości ok. 1,18 km poniżej elektrowni „Wadąg” uruchomiono MEW „Kieźliny”.

Ocena jakości wód rzeki Wadąg w przekroju powyżej ujścia do Łyny odpowiadała III klasie czystości wg badań z 2000 r. wykonanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Rzeka poniżej

*Niezapomniane przeżycia
towarzyszą jeździe konnej
leśnymi duktami*

miejsowości Wadąg płynie w głęboko wciętej dolinie przez tereny leśne; na znacznym odcinku stanowi granicę administracyjną Olsztyna.

3. WIECZÓR – BIESIADA

Po aktywnym dniu na wodzie każdy z przyjemnością zasiądzie przy ognisku, w towarzystwie muzyków, gitary, akordeonu i chętnie zaśpiewa swoje ulubione piosenki. A jeżeli towarzyszy temu dobre jedzenie, jak na przykład pieczony na ognisku dzik, pierogi, smalec i kiszzone ogórki, to z pewnością mamy gwarancję świetnej zabawy i humor zapewniony. Możemy nabrać sił na następny dzień.

O urokach tych miejsc pisał już mistrz K. I. Gałczyński:

„A w tych borach olsztyńskich
dobrze z psami wędrować.

A w jarach olsztyńskich
sośnina i dąbrowa”

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Biesiady:

Stajnia Janczary –
ognisko, taniec i wspólne
śpiewanie,
tel. 089 514 82 22,
www.janczary.pl

Strusiolandia,
Ługwałd k. Olsztyna –
specjały ze strusia,
tel. 089 514 07 09,
www.strusiolandia.olsztyn.pl;

*Nagrodą po trudach wędrowki
jest posiłek połączony z dobrą
zabawą*

DZIEŃ TRZECI

Pieszko i rowerem – przez Olsztyńskie Lasy

**PROGRAM
DNIA**

Duża powierzchnia Lasu Miejskiego, który stanowi 22,7% powierzchni miasta stwarza doskonałe warunki do uprawiania turystyki aktywnej zarówno pieszej, jak i rowerowej. Do dyspozycji zwolenników tej formy wypoczynku są odpowiednio przygotowane szlaki.

W Olsztynie i jego bezpośredniej okolicy oznakowanych jest kilka szlaków. Większość z nich dostępna jest dla rowerzystów bez bagażu.

Szlaki umożliwiają wędrowkę turystom o różnym stopniu sprawności. Olsztyn może być także bazą wypadową dla miłośników turystyki aktywnej. Wybór pozostawiamy Państwu!

1. Szlaki piesze w Olsztynie i najbliższej okolicy:

- Zielony,
- Czarny,
- Żółty,
- Niebieski.

2. Szlaki rowerowe:

- Ścieżki rowerowe,
- Trasy rowerowe.

3. Kolacja:

- Przystań nad Jeziorem Krzywym,
- Przystań Kortowska.

NA STRONIE LEWEJ:
Ratusz – częste miejsce rozpoczęcia rajdów rowerowych

Las Miejski

Zapora na Łynie w Brąswaldzie

Jeden z zakamarków nad jeziorem Krzywym

Brąswałd

SZLAKI PIESZE W OLSZTYNIE I OKOLICY

Szlak zielony im. Marii Zientary-Malewskiej

Szlak wytyczony został w 100. rocznicę urodzin Marii Zientary-Malewskiej – poetki, działaczki polskiej na Warmii i Żłotowszczyźnie. Wiedzie drogą jej młodzieżowych wędrówek z rodzinnego domu do dziadków mieszkających w Likusach.

Trasa: Brąswałd – jezioro Karaśnik – wieś i jezioro Redykajny – jezioro Tyrsko – Likusy (dzielnica Osztyna). Długość trasy 10 km.

Szlak czarny im. Alojzego Śliwy

Piękna trasa pozwala na poznanie najbliższych malowniczych okolic Olsztyna: Lasu Miejskiego, Gutkowa oraz brzegów jeziora Ukiel. Nosi imię warmińskiego działacza, ludowego poety i felietonisty.

Trasa: Wysoka Brama – Las Miejski – rezerwat „Redykajny” – jezioro Tyrsko – Gutkowo – Łupstych – jezioro Ukiel – Dajtki (hotel „Novotel”). Długość trasy 19 km.

Szlak żółty – spacerowy

Piękna leśna trasa umożliwiająca poznanie północnych obszarów Lasu Miejskiego i rzeki Wadąg.

Trasa: Jakubowo – Stadion Leśny – ujście rz. Wadąg do Łyny – rzeka Wadąg – ul. Piotra Diernowa – ul. Jagiellońska („Sanatorium”).

Długość trasy 10 km.

Szlak niebieski – spacerowy

Krótką trasę spacerową przez Las Miejski, która może być dowolnie przedłużana dzięki krzyżowaniu się z innymi szlakami tej samej okolicy.

Trasa: Jakubowo – Stadion Leśny – rzeka Łyna – jezioro Długie – ul. Bałtycka. Długość trasy 4 km.

SZLAKI ROWEROWE

Alternatywą dla wędrówki pieszej może być wypad za miasto jednym ze szlaków rowerowych i poznanie ciekawych okolic Olsztyna – warmińskich kapliczek, pomników przyrody, rezerwatów, ciekawych zbiorów kultury regionu. Ale zanim wyjedziemy z miasta, poznamy ścieżki rowerowe w jego granicach. Ścieżki te stanowią wydzieloną część chodnika, która zaznaczona jest kolorową linią lub kostką typu polbruk.

Ścieżki rowerowe

1. Przy ul. Bałtyckiej – długość 2,8 km

Ścieżka prowadzi po lewej stronie chodnika nad Jeziorem Krzymym.

2. Przy al. Wojska Polskiego – długość 2,6 km

Początek – drogowskaz za pętlą autobusową (Centrum Kultury i Inicjatyw Kulturalnych). Skrzyżowanie z drogą brukowaną. W lewo do elektrowni na rzece Łynie. W prawo, po przekroczeniu szosy droga wiedzie wzdłuż rzeki Wadąg do „Sanatorium” (żółty szlak pieszy).

3. Przy al. gen. Wł. Sikorskiego – długość 3,1 km

Początek – skrzyżowanie z ul. W. Pstrowskiego.

4. Przy ul. Synów Pułku – długość 1,7 km

Przeprowadzona jest między ulicami: W. Pstrowskiego a al. gen. Wł. Sikorskiego.

5. Przy al. Obrońców Tobruku – długość 1,8 km

Przeprowadzona jest między al. gen. Wł. Sikorskiego a skrzyżowaniem z al. Warszawską i ul. Armii Krajowej.

Czas jednak ruszyć w plener! Olsztyńskie lasy i okolice jezior to doskonałe miejsca do wypraw rowerowych. Więcej uwagi poświęcamy trasom bliskim, których pokonanie jest możliwe w ciągu jednego dnia, zgodnie z proponowaną formułą tego przewodnika.

Trasy rowerowe

• I – długość trasy 8 km

Olsztyn (Jakubowo) – elektrownia „Łyna” – most na Łynie – ul. Bałtycka. Trasa wiedzie przez Las Miejski, wzdłuż rzeki Łyny i Jeziora Długiego.

Początek trasy przy budynku Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych przy ul. Wojska Polskiego. Jedziemy ścieżką rowerową biegną-

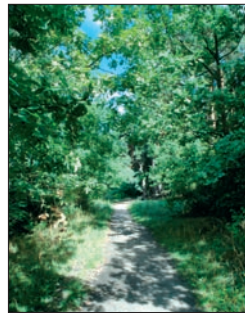

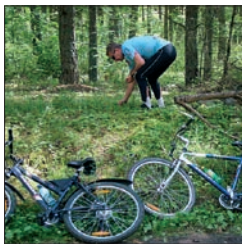
Takich znaków należy wyszukiwać...

Ścieżka rowerowa na ulicy Sikorskiego

Nad jeziorem Długim

Trudy jazdy zawsze można umilić wypoczynkiem, posilić się jagodami ...

Kapliczka – typowy element warmińskiego krajobrazu

cą po lewej stronie wzdłuż szosy Olsztyn–Dobre Miasto. Na szosie jest zakaz poruszania się rowerem (do mostu na rzece Łynie).

Po drodze można zobaczyć cmentarz 800 żołnierzy niemieckich poległych w czasie wojen światowych. Powstał w 1915 r., a odnowiono go w 1992 r. Jadąc dalej mijamy leśny parking z altanką i ławeczkami. Skrzyżowanie z drogą brukowaną. Skracamy w lewo i po chwili dojeżdżamy do mostu na rzece Wadąg. Przed nami jej ujście do Łyny. Zlewisko przypomina nieduże jezioro. Wysokie brzegi porośnięte są świerkami i sosnami. Za mostem w odległości 200 m widać elektrownię wodną na Łynie. Wracamy na most i wspinamy się na wysoką skarpe. Jak głosi legenda – to w tym miejscu stał kiedyś gród, który zapadł się pod ziemię. Ruszamy czerwonym szlakiem przez wysoki las, a ścieżka wiedzie nas malowniczym brzegiem Łyny. Jeżeli będziemy poruszali się po cichu, możemy zobaczyć dzięcioła czy wiewiórkę. Docieramy do szerokiej drogi. Skracamy w lewo. Przed nami most na Łynie. W lewo niebieski szlak wiedzie do Jakubowa (CEiEK) – miejsca, z którego wyruszyliśmy. Za mostem mamy do wyboru trzy różne drogi:

- w lewo – szlak czerwony do Wysokiej Bramy – 3 km,
- na wprost – droga do ul. Bałtyckiej – 2,2 km,
- w prawo – niebieski szlak nad Jezioro Długie – do ul. Bałtyckiej ok. 2,8 km.

Wybieramy wersję na „wprost”. Jedziemy drogą szutrową. Po chwili wjeżdżamy na betonową kostkę. Po prawej stronie tafla Jeziora Długiego. Skrzyżowanie. Jesteśmy na końcu jeziora. Przed nami ul. Bałtycka. Przystanek MPK linii 1, 6, 11, 26. Po lewej stronie budynki koszar, w których służbę wojskową odbywał Feliks Nowowiejski – twórca „Roty” i „Legendy Bałtyku”. Widoczny jest wiadukt kolejowy, a tuż obok niego stacja PKP Olsztyn Zachodni. Dalej poruszamy się według własnego wyboru. Możemy pojechać ul. Bałtycką pod wiaduktem – do centrum miasta i zwiedzić Starówkę lub skrócić w prawo na plażę nad Jezioro Krzywe, by opalając się i kąpiąc pomyśleć o następnej wyprawie rowerowej!

• II – Długość trasy 20 km

Olsztyn (ratusz) – Gutkowo – Iupstych – Dajtki – Olsztyn (ratusz)
Trasa prowadzi dookoła Jeziora Długiego i Jeziora Krzywego.

Ruszamy z okolic ratusza w centrum Olsztyna. Zjeżdżamy ul. Nowowiejskiego w dół, mijamy Most Młyński na łące. Przy stacji PKP Olsztyn Zachodni skręcamy w prawo. Dojeżdżamy do ul. Grunwaldzkiej. Skręcamy w prawo pod wiaduktem linii kolejowej Olsztyn–Warszawa. Za wiaduktem mijamy pierwsze skrzyżowanie ze światłami w prawo. Skręcamy w drugą ulicę w prawo (ul. Leśna) – biegnącą wzdłuż Jeziora Długiego. Po prawej naszej stronie budynki koszar wojskowych. Jedziemy cały czas drogą ułożoną z kostki betonowej. Droga ta wiedzie do oczyszczalni ścieków. Po chwili wjeżdżamy do Lasu Miejskiego. Skrzyżowanie. W prawo droga do mostu na łące (skrót do drogi Olsztyn–Dobre Miasto). Skręcamy w lewo. Droga z kostki betonowej pnie się lekko pod górkę. Gdy po lewej stronie dostrzeżemy taflę jeziora, powinniśmy uważać na oznakowanie szlaku czarnego. Skrzyżowanie z leśną drogą. Na drzewie znak szlaku czarnego. Skręcamy w lewo. Po kilkudziesięciu metrach duża tablica informuje nas, że jesteśmy na skraju rezerwatu „Redykajny” (po prawej stronie drogi). Jedziemy dalej wzdłuż obrzeża rezerwatu.

Skręcamy w prawo. Po lewej stronie drogi zarastające jeziorko. Jeżeli odwiedzamy to miejsce co pewien czas, możemy zauważyć postępujące zarastanie jeziora, pojawianie się nowych roślin, krzewów i drzew. Mijamy potężne, powyginane sosny. Wyjeżdżamy z lasu. Przed nami osiedle Redykajny. Jesteśmy na ul. Narcyzowej. Dookoła kolonia domków jednorodzinnych. W głębi niskie budynki wielorodzinne. Dojeżdżamy do ul. kard. St. Hozjusza. Na wprost budynki „Hosianum” – Warmińskiego Wyższego Seminarium Duchownego – Wydziału Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Skręcamy w lewo i jedziemy po szosie ok. 1 km. Przed przejazdem kolejowym skręcamy w prawo w ul. Żbiczą. Spotykamy tu znaki szlaku czarnego i zielonego. Droga przechodzi z asfaltowej w piaszczystą. Wspinamy się na kolejne góry i podziwiamy widoczne po lewej stronie drogi Jezioro Krzywe. Zjazd z góry jest stromy.

Jezioro Tyrsko. Do niedawna rezerwat roślin wodnych. Jedziemy drogą wzdłuż jeziora. Po prawej stronie gospodarstwo agroturystyczne. Można tu pojeździć konno. Obok niedokończony budynek hotelu. Wjeżdżamy pod górkę na wiadukt linii kolejowej, którą mijaliśmy na początku trasy. Z tego miejsca rozpościera się piękny widok na panoramę Olsztyna oraz Gutkowa. Zjeżdżamy z wiaduktu i docie-

CIĘKAWOSTKI

Rezerwat „Redykajny”

założony został w 1907 r. na powierzchni 10,38 ha. W rezerwacie chronione są m.in. welnianki, rościsza, bagno zwyczajne, turzycza strunowa, modrzewica północna, borówka bagienna.

Alojzy Śliwa (1985–1969)

– poeta ludowy, literat, działacz plebiscytowy, redaktor „Słowa na Warmii i Mazurach”. Pierwszy powojenny wójt w Gutkowie. Pochowany został na miejscowym cmentarzu znajdującym się na skraju wsi.

Czasami trzeba tak, gdy po drodze „kocie łby” i pod górkę

Zasłużony odpoczynek chociaż to nie jest koniec trasy

ramy do Gutkowa (obecnie dzielnicy Olsztyna). Przed nami szosa – w prawo do Gutkowa, w lewo do Olsztyna. Między budynkami szosa pnie się ostro pod górę. Na szczycie znajduje się zabytkowy kościół, który warto obejrzeć. Nie wyjeżdżając na szosę udajemy się drogą w lewo od kapliczki. Po lewej stronie drogi stoi stary dom zbudowany z drewnianych bali. Warto mu się przyjrzeć. Jadąc dalej mijamy cmentarz, na którym znajduje się grób Alojzego Śliwy.

Dalej droga prowadzi nas grzbietem morenowego wzgórza. W dali po lewej stronie drogi widzimy budynki Olsztyna oraz taflę Jeziora Krzywego. W dole zabudowania wsi Łupstych – byłej wsi rybackiej. Część zabudowań pamięta czasy końca XIX w. W centrum wsi przystanek autobusowy. Skręcamy za przystankiem w lewo, w polną drogę. Przejeżdżamy obok starych, drewnianych chat. Droga wiję się na stoku wzgórza wśród pól i łąk. W dole, po lewej stronie drogi rozciąga się Jezioro Krzywe. Dojeżdżamy do ściany lasu. Nad brzegiem jeziora polana z miejscem na ognisko. Można odpocząć lub jechać dalej czarnym szlakiem. Szlak skręca ostro w lewo. My jedziemy dalej prosto wśród wysokiego lasu. Po dłuższej chwili wracamy na szlak. Las się kończy – wyjeżdżamy na dużą polanę. Po lewej stronie widzimy jezioro z plażą, zabudowania przystani, ośrodek wypoczynkowy.

Jadąc na wprost, po piaszczystej drodze pod górkę wyjeżdżamy na szosę biegnącą wzdłuż lotniska. Jesteśmy na osiedlu Dajtki. Jedziemy ok. 1 km – przed nami szosa Olsztyn–Ostróda. Dalej poruszamy się czarnym szlakiem wzdłuż drucianego plotu. Po prawej stronie były tor motokrosowy. Ostry zjazd. Dalej droga wiedzie wzdłuż Zatok Miłej Jeziora Krzywego. Las się kończy. Polną drogą wzdłuż jeziora dojeżdżamy do skrzyżowania.

Skrzyżowanie – skręcamy w prawo do szosy, a następnie udajemy się chodnikiem w lewo. Dojeżdżamy do „Nowotelu”. Tutaj szlak się kończy. Możemy pojechać do centrum miasta i zwiedzić Starówkę.

• III – długość trasy 18 km

Olsztyn (ratusz) – plaża miejska – Jezioro Krzywe – Gutkowo – Łupstych – Dajtki – plaża miejska. Trasa wiedzie dookoła Jeziora Krzywego.

Ruszamy z placu przed olsztyńskim ratuszem. Ulicami 11 Listopada, F. Nowowiejskiego, M. Konopnickiej dojeżdżamy do dworca

PKP Olsztyn Zachodni. Skręcamy w prawo pod wiadukt kolejowy linii Olsztyn–Warszawa i jedziemy na wprost ul. Bałtycką. Skręcamy w lewo w ul. Jeziorną. Przejeżdżamy tory kolejowe linii Olsztyn–Orneta. Przed nami Jezioro Krzywe. Na wprost droga do plaży miejskiej i posterunku WOPR. Skręcamy w prawo. Jedziemy ul. Żeglarską. Mijamy Restaurację „Przystań” i liczne ośrodki żeglarskie. Dojeżdżamy do ul. Dębowej. Skręcamy w prawo. Jesteśmy na osiedlu domków jednorodzinnych, położonym malowniczo nad jeziorem. Skręcamy w prawo i jedziemy ul. Kasztanową do końca. Skręt w prawo w ul. Grabową. Jedziemy prosto w ul. Świerkową do końca. Skręcamy w ul. Brzozową i po 30 m dojeżdżamy do ul. Bałtyckiej. Skręt w lewo i jedziemy ścieżką rowerową po chodniku w kierunku Gutkowa. Po drodze na ul. Bałtyckiej mijamy dom, w którym mieszkała znana poetka i działaczka warmińska Maria Zientara-Malewska (na przeciwko apteka). Tu ma swój początek zielony szlak pieszy, wiodący do Brąswaldu – 10 km. Możemy też dojechać tam rowerem.

Wspinamy się na wzgórze, na szczycie którego stoi kościół NMP Wspomożycielki Wiernych. Zjeżdżając ze wzgórza mamy po lewej zatokę Jeziora Krzywego. I tak docieramy do końca jeziora. Trasa biegnie wzdłuż jego brzegów. Skręcamy w ul. Szpakową (tuż obok restauracja w starej kuźni) i jedziemy do jej końca. Skręcamy w prawo w ul. Poranną i dojeżdżamy do ul. Bałtyckiej. Wspinamy się na wzgórze. Na jego szczycie stoi kościół pw. św. Wawrzyńca. Jesteśmy w centrum Gutkowa. Ruszamy dalej – za kościołem drogą w lewo – czarnym szlakiem im. Alojzego Śliwy. Jedziemy drogą w kierunku wsi Łupstych. Po drodze mijamy, po lewej stronie, cmentarz. Droga wije się wśród zagajników leśnych. Po lewej mamy Jezioro Krzywe, a w dalekiej perspektywie zabudowania Olsztyna. Wjeżdżamy do warmińskiej wsi Łupstych. W centrum znajduje się przystanek autobusowy. W kierunku zachodnim, na leśnym wzgórzu położone jest grodzisko. Przejeżdżając przez wieś warto przyjrzeć się drewnianym domom. Niektóre liczą prawie sto lat.

Z roku na rok w mieście przybywa ścieżek rowerowych, które umożliwiają swobodny przejazd w mieście i wyjazd poza jego gra-

CIEKAWOSTKI

Pierwszy samolot wylądował na lotnisku w Dajtkach 18 czerwca 1913 r.

W 1926 r. Olsztyn posiadał regularne połączenie lotnicze do Gdańska. Tu wylądował w 1991 r. Ojciec Święty Jan Paweł II przybywając do Olsztyna.

Gutkowo – wieś o rok starsza od Olsztyna, założona w XIV wieku, obecnie stanowi dzielnicę Olsztyna. To na wieży kościoła w Gutkowie stał w zimową lutową noc 1807 roku Napoleon Bonaparte rozmyślając przed czekającą go bitwą z Prusakami. Dookoła kościoła ustawione są krzyże żeliwne tworzące drogę Męki Pańskiej. Przy wejściu do kościoła stoi pomnik ofiar I wojny światowej. Na tablicy możemy odnaleźć wiele polskich nazwisk.

Atrakcje plaży miejskiej kuszą do przerwy w jeździe

Gietrzwałd – Sanktuarium
Maryjne

nice. Poza Olsztyn prowadzą oznakowane szlaki, których poznanie z pewnością zatrzyma Państwa na dłużej w uroczym grodzie nad łąką.

• **Szlak rowerowy czerwony I – długość 45 km**

Olsztyn (Olsztyn Zachodni PKP) – Dajtki – Sząbruk – Gietrzwałd – Stare Jabłonki

• **Szlak rowerowy czerwony II – długość 21 km**

Olsztyn (Osiedle Mazurskie) – Klewki – Kaborno – Nowa Wieś – Łąs. Trasa w początkowej części wiedzie ruchliwą trasą do Szczytna. Za wsią Klewki prowadzi drogami mniej uczęszczanymi przez malownicze lasy purdzkie.

• **Szlak rowerowy czarny – długość 39 km**

Olsztyn – Klebark Wielki – Patryki – Prejłowo – Gąsiorowo – nieoznaczony do Pasymia.

Szlak przebiega drogami bocznymi w pobliżu Olsztyna. W większości w terenie otwartym.

• **Szlak rowerowy żółty – długość 24 km**

Olsztyn – Butryny – Zgniłocha.

Szlak biegnie po szosie na trasie Olsztyn–Wielbark (droga nr 598) najpiękniejszymi terenami lasów purdzkich i napiwodzkich. Znajdują się tu rezerwaty „Las warmiński” i „Jezioro Kośno”.

PRAKTYCZNE INFORMACJE

Kolacje:

**Przystań nad
Jeziorom Krzywym**
ul. Żeglarska 3
tel. 089 535 01 81

- restauracja na wodzie, przejażdżki motorówką, możliwość zjedzenia posiłku w domku na wodzie (tratwa),
- kuchnia lekka, bogata w potrawy z ryb i warzyw.

Czynna do ostatniego klienta

Przystań Kortowska
ul. Heweliusza 28
tel. 089 523 39 53
czynna 10.00–22.00

- kuchnia europejska.

KOLACJA

Pora na ucztę rybną lub inną lekką strawę nad jeziorem. Są w Olsztynie co najmniej dwa takie miejsca, gdzie oprócz wspaniałego widoku na jezioro można zasmakować różnorodności z jezior i morza oraz delektować się letnim smakiem jarzyn. Można zamówić posiłek na pływającej barce na środku jeziora. Zapewniam, że jest to przeżycie nie tylko kulinarne. Któż się oprze zachodowi słońca przy pięknym i smakowitym stole. Stąd wyjeżdża się tylko po to, żeby znowu tu wrócić i to niezależnie od pory roku.

ZAPRASZAMY do OLSZTYNA !

Wydział Kultury, Promocji i Turystyki
Urząd Miasta Olsztyn
www.um.olsztyn.pl
e-mail: promocja@um.olsztyn.pl

INFORMACJE:

Biuro numerów TP.....	118 913	Pogotowie:	
Informacja miejska TP	94 91	Ratunkowe.....	999
PKP.....	94 36	Policji	997
	089 538 58 11	Straż pożarna.....	998
PKS.....	089 539 17 76	Anonimowy telefon	
Turystyczna.....	089 535 35 65	zaufania policji.....	089 522 33 99
Medyczna.....	089 527 68 10	Dźwigowe.....	92 82
Apteka „W Dukacie”		Energetyczne.....	991
(całodobowa),		Gazowe.....	992
al. Piłsudskiego 10/14,	089 521 86 40	Wodno-kanalizacyjne	994
Pogotowie stomatologiczne		Dyżurny miasta	089 522 24 11
ul. Ratuszowa 4, czynne			089 522 24 12
w godz. 19.00–7.00.	089 533 65 14	Straż miejska	986
Ambulatorium całodobowe		Schronisko dla zwierząt	
Szpital Miejski,		ul. Turystyczna 2.....	089 526 82 15
al. Niepodległości 44.....	089 532 61 11	Pogotowie weterynaryjne:	
Biuro Przewodników		Poliklinika weterynaryjna	
„Warmia”	089 533 38 94	przy Wydziale	
Przewodnicy po Zamku		Medycyny Weterynaryjnej	
Kapituły Warmińskiej		w Kortowie (całodobowa),	
(Muzeum Warmii i Mazur) ..	089 527 95 96	ul. Oczapowskiego 14.....	089 523 43 34
w. 31		ul. Lubelska 16	
Aeroklub		(całodobowa).....	089 533 55 73
warmińsko-mazurski	089 527 52 40		089 533 55 85

ISBN 83-89151-29-4